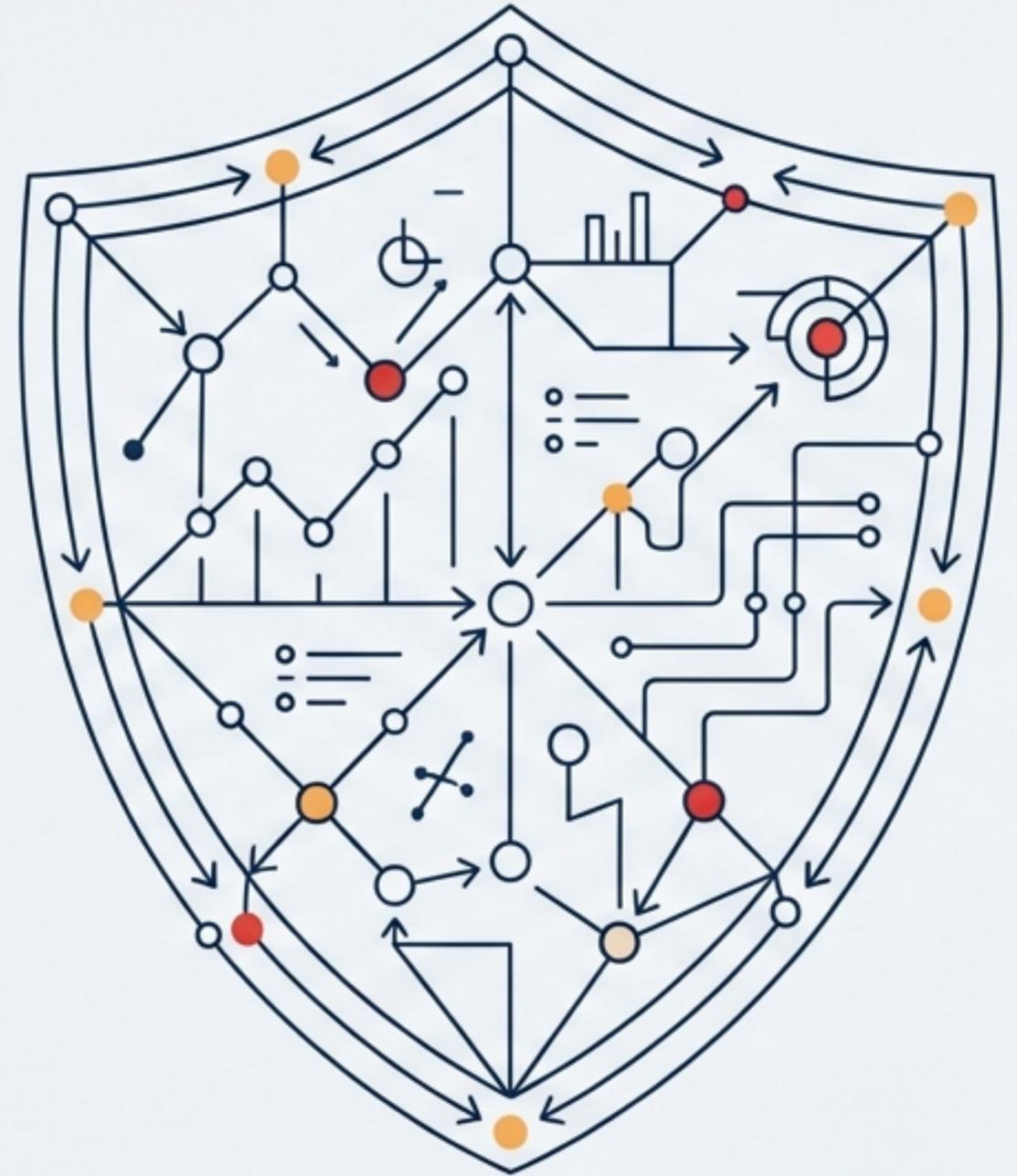

Економічна безпека держави: Ринкові механізми та стратегічні виклики

Практичний семінар: Аналіз взаємозв'язків між економічною теорією та національною обороноздатністю.

Архітектура економічної стійкості

INTEL

Ринкова стабільність залежить від прозорості та конкуренції.

Інфраструктура ринків забезпечує розподіл ресурсів.

Державне регулювання знижує системні ризики.

ANALYSIS

Як оптимізувати регулювання для балансу між контролем і свободою?

Які механізми найбільш ефективні для протидії монополізації?

Як адаптувати стратегію захисту національних інтересів в умовах глобальних викликів?

Механізм стійкості: Характеристики ринкової економіки

Характеристика: Приватна власність та свобода підприємництва

Вплив на безпеку: Сприяє швидкій адаптації до змін та мобілізації ресурсів без централізованого примусу.

Характеристика: Вільне ціноутворення (Попит і Пропозиція)

Вплив на безпеку: Забезпечує ефективний розподіл дефіцитних ресурсів, що критично важливо в умовах загрози.

Характеристика: Конкуренція

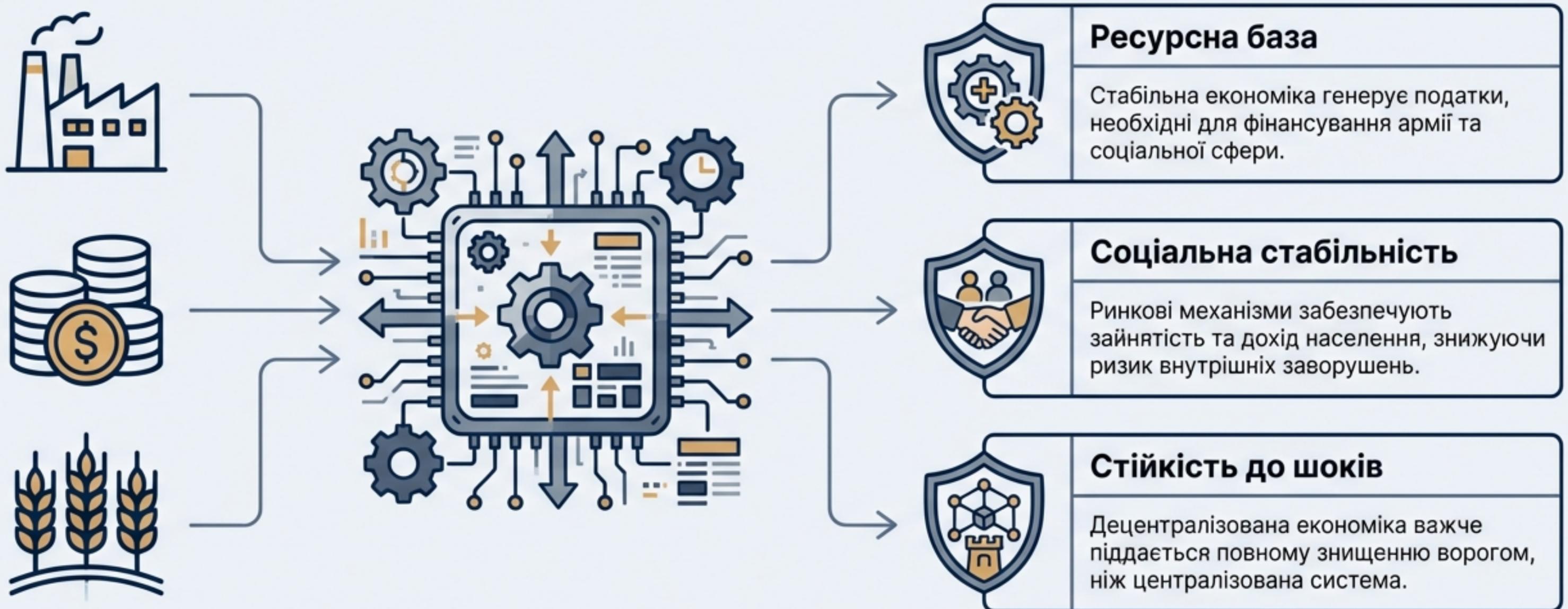
Вплив на безпеку: Стимулює інновації (в т.ч. у сфері ВПК) та знижує витрати держави.

Для обговорення

Чи може командна економіка бути більш ефективною за ринкову в умовах повномасштабної війни?
Аргументи 'за' і 'проти'.

Економічна стабільність як основа національної безпеки

Економіка — це тил

Чотири стовпи економічної незалежності

Для обговорення

Який з цих чотирьох ринків є найбільш вразливим в Україні сьогодні і чому?

Стратегічна роль ринків у забезпеченні суверенітету

Товарний

Диверсифікація постачальників енергоносіїв = енергетична незалежність.

Ризик:
Енергетична залежність

Фінансовий

Здатність держави залучати військові облігації та утримувати інфляцію.

Ризик:
Інфляція

Праці

Збереження кваліфікованих кадрів для відновлення ВПК.

Ризик:
Відтік мізків

Капіталів

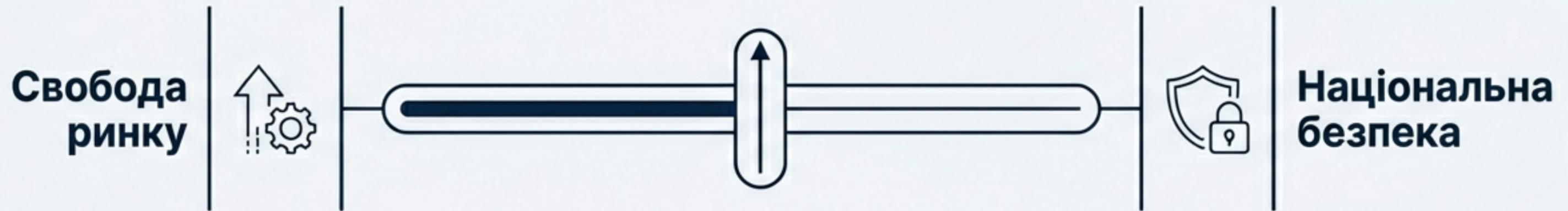
Залучення іноземних інвестицій у стратегічні галузі без втрати контролю над ними.

Ризик:
Втрата контролю

Державне регулювання: Баланс між свободою та безпекою

Як запобігти загрозам, не вбиваючи ринок?

Правове регулювання

Встановлення "правил гри", захист прав власності.

Фіскальна політика

Податки та субсидії для підтримки стратегічних галузей.

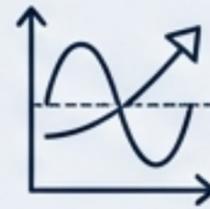
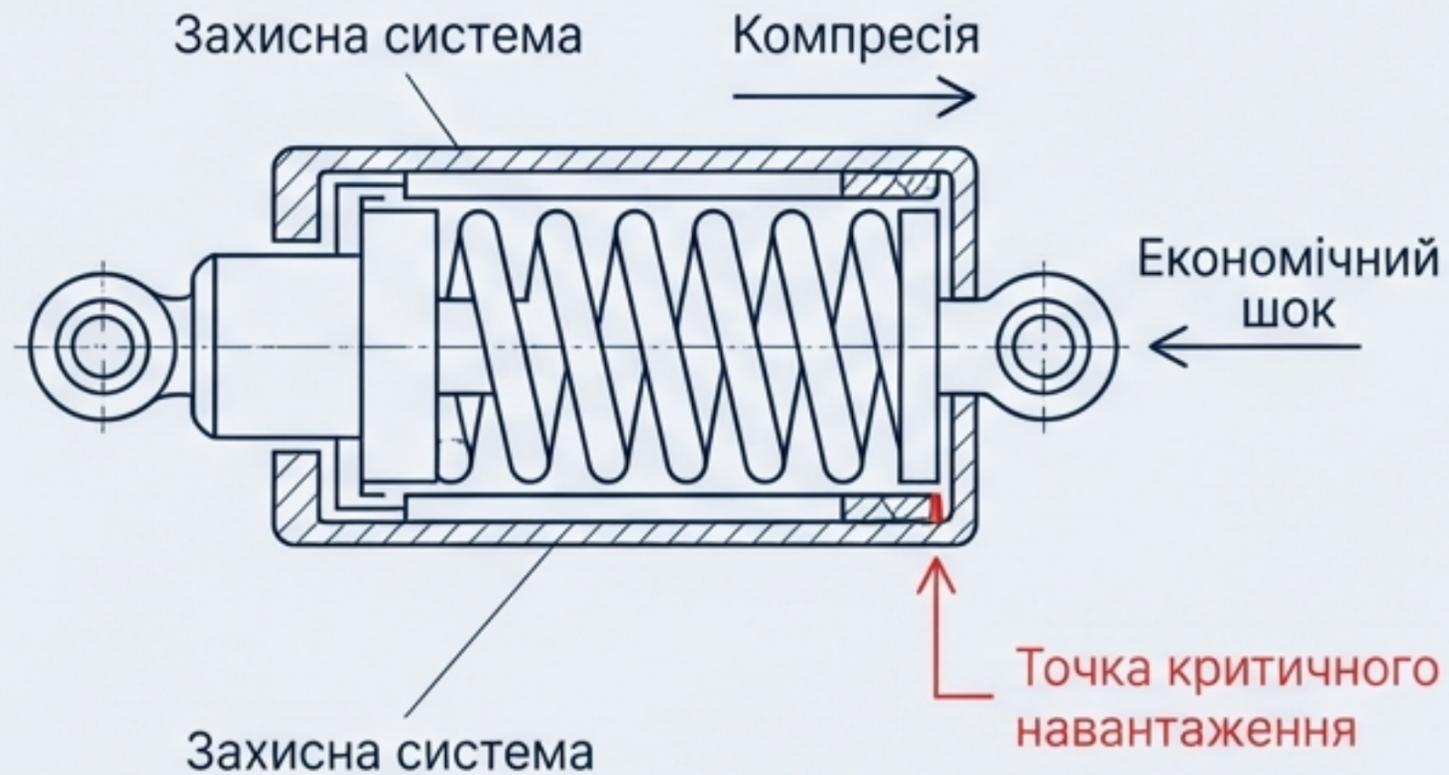
Монетарна політика

Контроль інфляції через облікову ставку (НБУ).

Для обговорення

Де проходить межа між необхідним регулюванням задля безпеки та надмірним втручанням держави?

Превентивні механізми проти економічних криз

Антициклічне регулювання

Створення резервів у часи зростання для підтримки у часи спаду.

Стратегічні резерви

Накопичення матеріальних ресурсів (Держрезерв) на випадок надзвичайних ситуацій.

Банківський нагляд

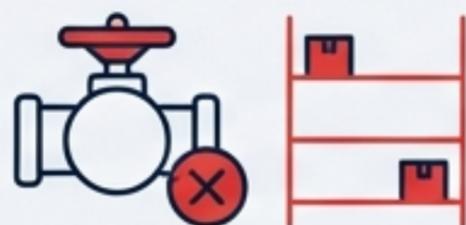
Запобігання банкрутству системних банків, що може спричинити фінансовий колапс.

Внутрішня загроза: Монополізація ринку

Визначення: Ситуація, коли один або група суб'єктів контролюють пропозицію, диктуючи ціни та умови.

Для обговорення

Наведіть приклади, коли монополія у певній галузі ставала загрозою для національної безпеки.

1

Штучний дефіцит

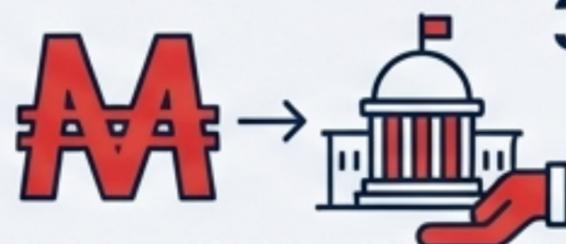
Монополіст може обмежити постачання критично важливих товарів (пальне, електрика).

2

Гальмування інновацій

Відсутність конкуренції знижує потребу у впровадженні нових оборонних технологій.

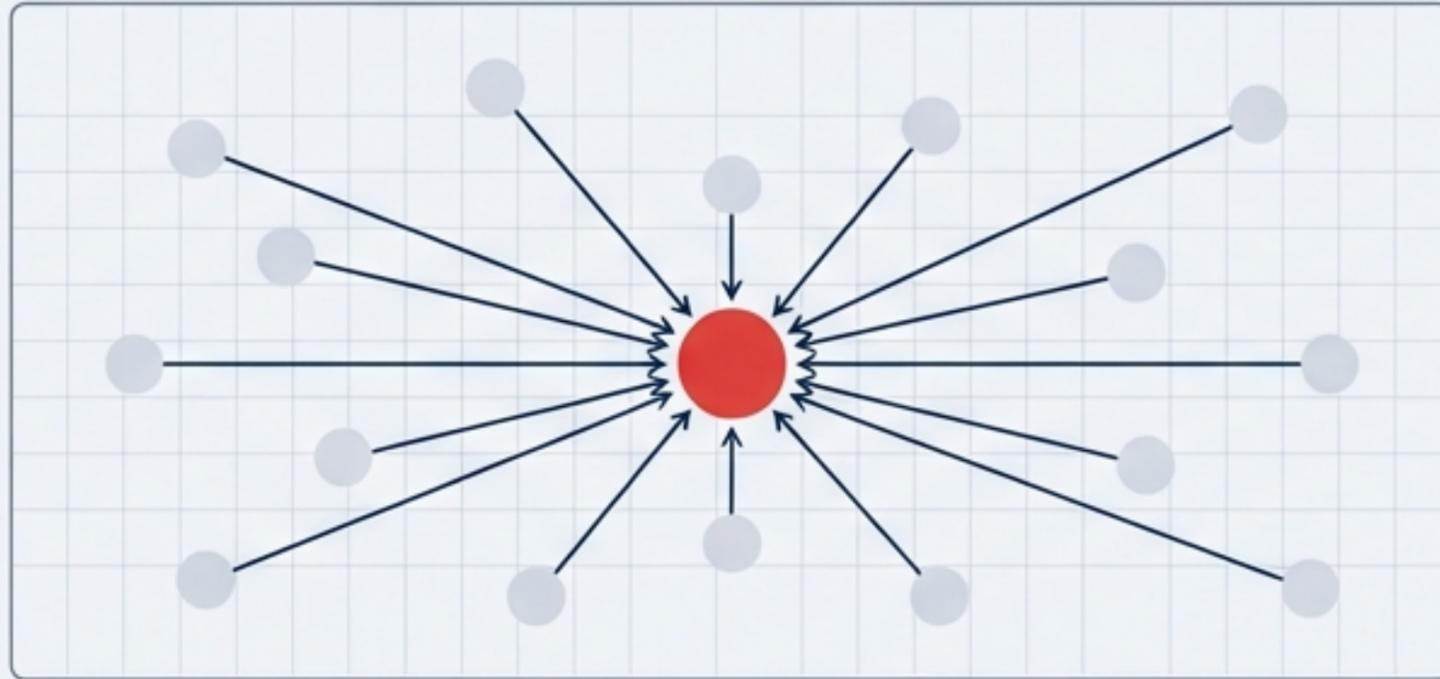
3

Політичний вплив

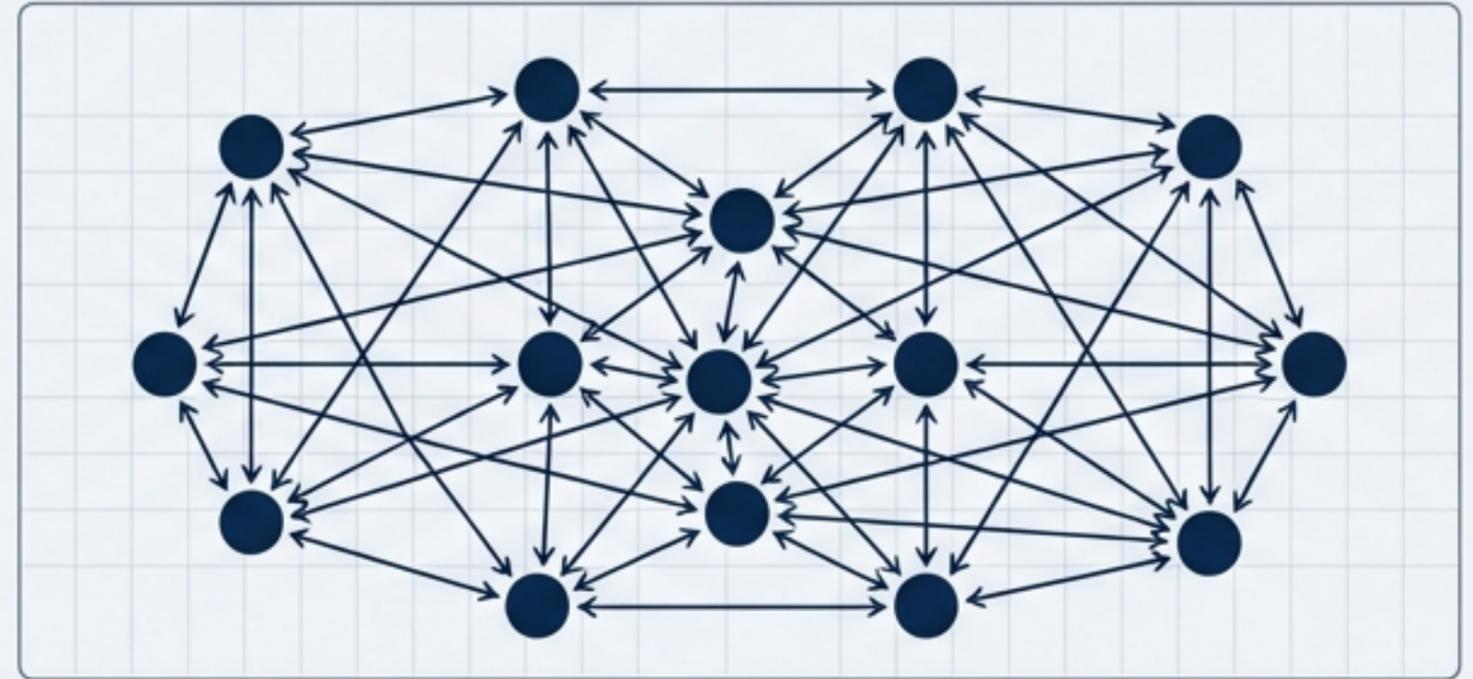
Економічна влада монополій часто трансформується у політичний тиск (олігархізація).

Відсутність конкуренції як стратегічна вразливість

Монополія (Вразливість)

Конкуренція (Стійкість)

■ Цінова нестабільність:
Неконтрольоване зростання цін на соціально значущі товари дестабілізує суспільство.

■ Зниження якості:
Відсутність альтернатив змушує споживачів (в т.ч. державу) купувати неякісну продукцію.

■ Корупційні ризики:
Монополії схильні до змови з чиновниками.

Глобалізація: Інтеграція та нові виклики

Сучасна держава не може існувати в ізоляції, але відкритість несе ризики.

Позитивний вплив

Доступ до світових ринків капіталу, технологій та збуту продукції.

Негативний вплив

Залежність від імпорту критичних компонентів, чутливість до світових фінансових криз.

Для обговорення

Чи є глобалізація загрозою для економічного суверенітету України, чи єдиним шляхом до його зміцнення?

Захист національних інтересів у глобальній економіці

Диверсифікація

Уникнення залежності від одного торгового партнера (особливо потенційно ворожого).

Протекціонізм розумної межі

Захист вітчизняного виробника у стратегічних галузях (локалізація виробництва).

Економічна дипломатія

Просування національного експорту та укладання вигідних торговельних угод.

Синтез: Економічний щит держави

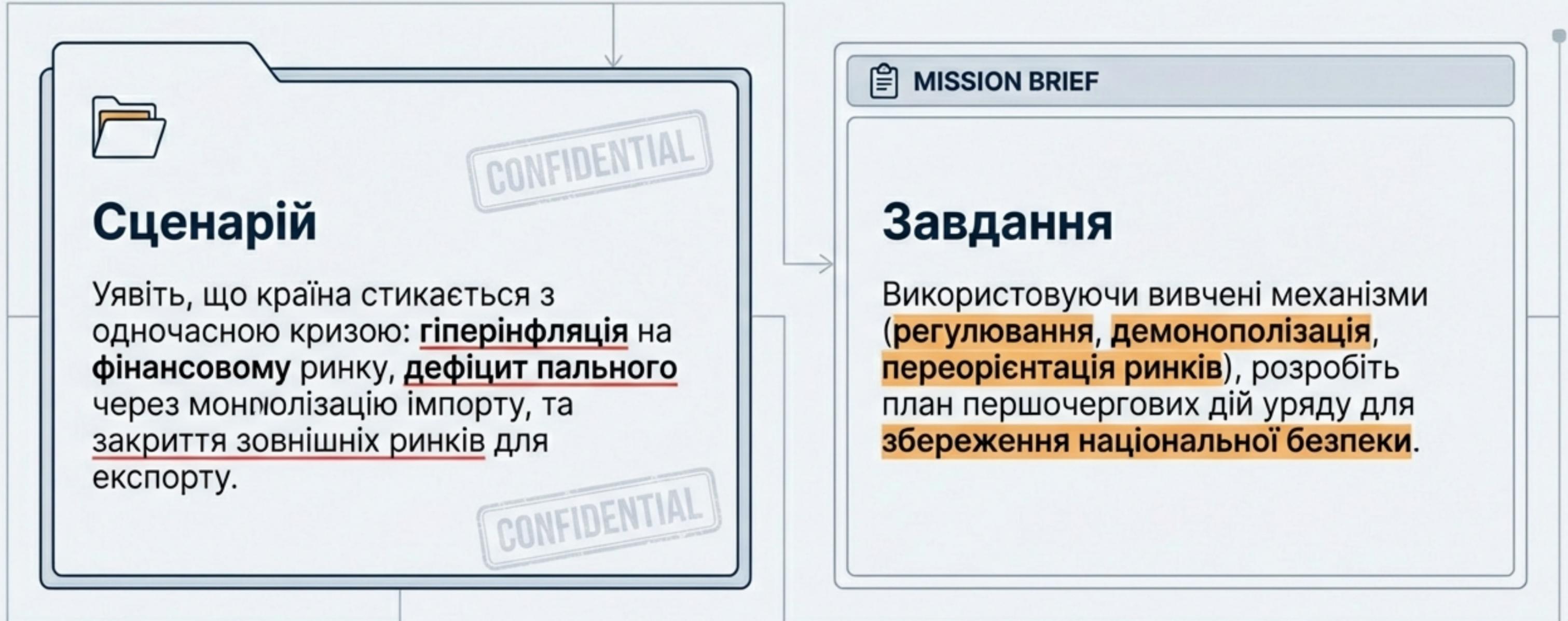
Inter Regular

Ключовий висновок

Економічна безпека — це не стан, а процес постійного балансування між ринковою свободою та державним контролем.

Ситуаційна вправа (Case Study)

Для групового обговорення

Ключові поняття для засвоєння

Inter Regular

- ➔ Ринкова економіка
- ➔ Економічна безпека
- ➔ Фінансовий/Товарний ринок
- ➔ Державне регулювання
- ➔ Антимонопольна політика
- ➔ Глобалізація

“Безпека держави починається з сильної економіки.”